

שאלה נ"ט

המונח אגרת פתוחה במקור וכתוב עליו וסג'ן דרג'ה אם מותר להריותה ואם חייב להחזיר: **תשובה** כהו דלגבו המקבל איכא למי' כיון דכפל איתרע ולא חס לה אבל מולח מלא אין רובה סידעו בעקיו ולפי זה אם הוא התנמה כ"ס שאין לנגע בה וחייב להחזיר **דמתתיה** חזן נומד שהמלוכה קורס מיהרחהשה:

20) ג'ה הקתו

נכעת ינא לאור ספר הליכות והנהגות מצעל הקהלת יעקב ז"ל וכ' שם דף י"ח ע"ב וז"ל שאלתי את רבינו חס מחד שונח מכתב והמקבל רונה להרחות נחמס אחר האם לריך רשות גם מהשולח, והשיב שמספיק רשות מהמקבל ע"כ, ולפי מה שבארתי לעיל ע"כ איירי בדבר שלא ינא שום היזה להשולח דאל"כ בודאי אסור.

22) ג'ה הקתו

וכל שכן אם כתב על גלויה פוסטקארד בלע"ז החשופה לעיני כל ונפשט ספקו של העורך השלחן ביורה דעה סימן של"ד אות כ"א. וזה נלמד מסיום

24) כ' נחמ' קובר

ר' יצחק זילברשטיין⁹³ אומר⁹⁴ שייתכן שהביטוי 'מכתבים פתוחים' שהשתמש בו בכל ערך השולחן הוא מכתב שהוכנס למעטפה שאינה מודבקת, אבל בגלויה אין קפידא. וצריך עיון למעשה, כי מסתבר שאין בזה קפידא⁹⁵.

הכבוד קטנות

שאלה קע"ג

בפג'ן דרג'ה והלה חוטט פתח בתוכו דבר המצויקו (כמוצא מההוא דכתב דוד לאורו) מהו: **תשובה** כיון הוא זה אם יתקדמו לכתובתו חס' יתקדמו לכתובתו חס' מה להחזירה לבעלים ושלחנה ביד אחר: אין לו תקנה, אלא עורר חורק לרוחו חס' מטול לים:

29) ג'ה הקתו

נאמר גם בנדר"ד שאם ידיעת תוכן המכתבים יכול להצילם מנזק, אפשר לא נאמר החדר"ג בכלל. אבל מאידך גיסא

30) ג'ה הקתו

שלימות ביותר. האם רשאים המחנכים לפתוח את המכתבים כדי לעמוד על טיב ההתכתבות כדי להסיר מכשול. האם חדר"ג נדחה בפני שיקולים חינוכיים כבדי משקל כגון דא? שאין דיחוי מצוה במקום תקנת רגמ"ה, ונוסיף לציין, שאף לדעת הסוברים שתקנות רגמ"ה עומדות גם במקום מצוה, עכ"פ פשוט שבמקום עבירה לא גזר כלל ועיקר (כר יוצא ממה שכתבנו לעיל,

ז) והנה מי שקיבל מכתב מאחר והמקבל המכתב נותן לו רשות שיעיין בו אי יכול לראות מצלי רשות המשלח. נראה דלא מציעיה חס המשלח המכתב כתב דלא יראה מכתבו לאחרים בודאי אסור להראותו בלי רשותו אלא אפילו לא כתב לו שאסור להראותו חס הוא דבר סודי וכדומה דמשער נעלמו שפרקוס המכתב יזיק למשלח המכתב ודאי אסור להראותו בלי רשות המשלח

21) ג'ה הקתו

תשובה ושלא לקרא מכתב חבירו שלא ברשותו א"כ זרקו וצני מסתפק בזמ"ז עורבה שולחים מכתבים פתוחים על גבי דואר אם מותר לקרא בהם כיון שאינו מסתיר אותו ושלא לקנות מנגב שום דבר ואין רשאי יש בסוף תשובה מתי"ב וכמה מהם נתפשטו ונשלו ונכתבו לו בהפסדו חזן"ה להחזיר מה דכ"ה מקום ומקום ידוע מה שנתקבלו ומה שלא נתקבלו.

23) ג'ה הקתו

ידידי הרה"ג ר' מרדכי גיפטר שליט"א ראש ישיבת טלז כתב לי בזה וז"ל הכותב על גלויה דואר הרי פשוט דלא איכפת לי אם יקראו דבריו שאילו כן היה מסתיר הדברים ואין בזה מקום ספק עכ"ל

25) ג'ה הקתו

פתוח ג"כ אסור לראותו ודאי נהי לזין מקפיד ענ הדוורר שיקראו כי הכתב גלי ואינו מקפיד שהם יקראו, אלא אפשר דמקפיד שאר בני"א לא יראו. ועי' ג"כ

27) ג'ה הקתו

בדרשתי מיהודי אחד שהיה בסכסוך עם חבירו שברח וחייב לו רבבות ראנד, ועכשיו נפל לידו מכתב המיועד לבעל דינו וסבור שאם יפתח ויקראנו תהיה לו תועלת מרובה בדין תורה שמתכוונן נגד חבירו, ובזה יציל ממונו ויקבל המגיע לו, רק חושש מחוס דבדיו גו שום שנייה המסונחל במכות של חבירו כמבואר בבאר הגולה יו"ד ס"ס של"ד, נראה שגם בלי החרם אסור לפתוח מכתבי חבירו, ואין לאדם זכות ליקח של חבירו אפילו לקרוא בו אם מקפיד עלה, ולא דמי לחדר"ג לשאת שתי נשים או לגרש בע"כ, דדברים אלו מותרים מד"ת אלא דראה בהם צורך לאסור אף שמדין תורה ודאי מותר, והגביל החרם רק עד סוף אלף החמישי, שאז חכמי הדור יעינינו אם כדאי להמשיך בו, אבל כאן שבלאו הכי אסור, רק הואיל וזה קיל לאינשי ע"כ הוסיף ע"ז חרם, ובזה אפשר דלא הגביל כלל רק החרים לנצח, אמנם ונראה לע"ד דהנה מעיקר הדין מפורש בש"ע ח"מ (מימו ד) שעבדי אינשי דינא לנפשיה במקום שיש פסידא ואפילו להכות חבירו ע"ש היטב, ובמכה חבירו גם כן יש נידוי וחרם, ואעפ"כ אמרינן שאדעתא להפסיד ממון כשאין עצה אחרת לא גזרו, ומסתברא דה"ג כותיה.

אמנם לא נוכל להתיר ח"ו, שכל יחיד יעביד דינא לנפשיה שרוצה להציל בזה ממון, אלא חייב לבוא לפני ג' ת"ח שישמעו דבריו, ויסכימו שבזה דוקא יכול להציל ממנו, ויועיל גם כעין התרת חרם שצריך ג', ויתירו לו במקום הפסד גדול לקרוא מכתבו ובעל דינו כדי לזכות בממונו שאל"כ